

Projekt

z dnia 4 lutego 2020 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA OŚWIĘCIM**

z dnia 25 marca 2020 r.

w sprawie wystąpienia do Zarządu Województwa Małopolskiego o podjęcie inicjatywy uchwałodawczej dotyczącej wprowadzenia na obszarze Miasta Oświęcim ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Na podstawie art. 18 ust.1 w zw. z art 7 ust.1 pkt 1 i 5 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2019r. poz. 506 z późn. zm.) - **Rada Miasta Oświęcim uchwala, co następuje:**

§ 1. Rada Miasta Oświęcim zwraca się do Zarządu Województwa Małopolskiego z wnioskiem o podjęcie inicjatywy uchwałodawczej w celu wprowadzenia na obszarze Miasta Oświęcim dalej idących ograniczeń niż określone w uchwale Nr XXXII/452/17 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 23 stycznia 2017r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa małopolskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

§ 2. 1. Uchwałę stosuje się do instalacji, w których następuje spalanie paliw w rozumieniu art.3 pkt 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2019r., poz. 755 z późn. zm.), z zastrzeżeniem art. 96 ust.8 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. - Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 1396 z późn. zm.), w szczególności dla kotłów, pieców oraz kominków, jeżeli:

- 1) dostarczają ciepło do systemu centralnego ogrzewania lub
- 2) wydzielają ciepło poprzez:
 - a) bezpośrednie przenoszenie ciepła lub
 - b) bezpośrednie przenoszenie ciepła w połączeniu z przenoszeniem ciepła do cieczy lub
 - c) bezpośrednie przenoszenie ciepła w połączeniu z systemem dystrybucji gorącego powietrza.

2. Podmiotami, dla których wnioskuje się wprowadzenie ograniczeń są podmioty eksploatujące instalacje wskazane w ust.1.

§ 3. 1. W instalacjach wskazanych w § 2 wnioskuje się o dopuszczenie stosowania wyłącznie następujących rodzajów paliw:

- 1) paliwa gazowego, w rozumieniu art.3 pkt 3a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. Prawo energetyczne,
- 2) lekkiego oleju opałowego w rozumieniu art.2 ust.1 pkt 8 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (t.j. Dz.U. z 2019r. poz. 660 z późn. zm.),
- 3) biomasy stałej w odniesieniu do instalacji określonych w § 5.

2. Wnioskuje się o niestosowanie ust. 1 do instalacji, o których mowa w § 2 ust.1 pkt 1, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) spalanie paliwa zachodzi w instalacji, spełniającej minimalne poziomy sezonowej efektywności energetycznej i normy emisji zanieczyszczeń dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń określonych w pkt 1 załącznika II do Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe,
- 2) występuje brak możliwości technicznych przyłączenia do sieci ciepłowniczej lub gazowej, potwierdzony przez operatora sieci.

3. W przypadku zaistnienia, po wejściu w życie wnioskowanych ograniczeń, możliwości technicznych pozwalających na przyłączenie do sieci ciepłowniczej lub gazowej, postuluje się, aby instalacje o których mowa w ust.2 mogły być eksploatowane przez okres nie dłuższy niż 10 lat od daty rozpoczęcia ich eksploatacji.

§ 4. 1. Warunki określone w § 3 ust. 1 pkt 1-2 obowiązują :

- 1) od dnia 1 września 2022 r. dla instalacji oddanych do eksploatacji po dniu 31 sierpnia 2022 r. za wyjątkiem instalacji będących w trakcie montażu w obiekcie budowlanym lub których montaż jest planowany, jeśli decyzja o pozwoleniu na budowę obiektu budowlanego stała się ostateczna lub dokonano zgłoszenia robót budowlanych, a właściwy organ nie wniósł sprzeciwu, przed dniem 1 września 2022 r.,
- 2) od dnia 1 stycznia 2023r. dla instalacji oddanych do eksploatacji przed dniem 1 lipca 2017r., które nie spełniają wymagań w zakresie standardów emisyjnych odpowiadających klasie 3 pod względem granicznych wartości pyłu wg normy PN-EN 303-5:2012,

- 3) od dnia 1 września 2024 r. dla instalacji oddanych do eksploatacji przed dniem 1 lipca 2017 r., które spełniają wymagania w zakresie standardów emisyjnych odpowiadających klasie 3,4 pod względem granicznych wartości pyłu wg normy PN-EN 303-5:2012,
- 4) od dnia 1 września 2028 r. dla instalacji oddanych do eksploatacji przed dniem 1 lipca 2017 r., które spełniają wymagania w zakresie standardów emisyjnych odpowiadających klasie 5 pod względem granicznych wartości pyłu wg normy PN-EN 3030-5:2012.

2. Warunki określone w § 3 ust.1 pkt 3 obowiązują od dnia 1 września 2022 r.

3. Instalacje spełniające wymagania ekoprojektu mogą być eksploatowane do dnia 31 grudnia 2032r. z zastrzeżeniem § 3 ust.3.

§ 5. 1. Dopuszcza się eksploatację miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń, przez które rozumie się instalacje z widocznym otworem paleniskowym lub zamkniętym wkładem kominkowym z widocznym paleniskiem z naturalnym ciągiem, w którym powstające w wyniku spalania biomasy stałej ciepło, oddawane jest do pomieszczenia w wyniku promieniowania (kominek), pod warunkiem, że spełnione w odniesieniu do tych instalacji, są łącznie następujące wymagania:

- 1) spalanie biomasy stałej zachodzi w instalacji, z której emisja cząsteczek stałych (pyłu) nie przekracza granicznych wielkości określonych w punkcie 2 lit.a załącznika II do Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwa stałe.
- 2) nie stanowią one podstawowego źródła ciepła w lokalu.

2. Dopuszcza się możliwość montażu urządzeń zapewniających redukcję emisji pyłu do wartości określonych w punkcie 2 lit. a załącznika II do Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwa stałe.

§ 6. Podmiot eksploatujący instalację jest zobowiązany do wykazania spełnienia wymagań określonych w § 3 ust. 2 i § 5, poprzez okazanie dokumentów potwierdzających ich spełnienie, w szczególności:

- 1) dokumentacji z badań potwierdzających poziom emisji z instalacji lub
- 2) dokumentacji technicznej urządzenia.

§ 7. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Oświęcim.

§ 8. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

do projektu uchwały Rady Miasta Oświęcim w sprawie wystąpienia do Zarządu Województwa Małopolskiego o podjęcie inicjatywy uchwałodawczej dotyczącej wprowadzenia na obszarze Miasta Oświęcim ograniczeń w zakresie eksploatacji, w których następuje spalanie paliw.

Ustawa o samorządzie gminnym:

art. 18 ust.1 – do właściwości rady gminy należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej,

art. 7 ust.1 pkt 1 i 5 - zaspakajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy:

pkt 1 – ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej,

pkt 5 - ochrony zdrowia.

Niniejsza uchwała jest podejmowana w celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi i na środowisko. Rada Miasta akceptuje i popiera działania mające na celu wprowadzenie ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Uchwała ma charakter intencyjny, gdyż stosownie do postanowień art. 96 Prawa ochrony środowiska, wyłączną kompetencję do wprowadzenia przedmiotowych ograniczeń ma sejmik województwa.

Istnieje wiele dowodów naukowych potwierdzających, że zarówno długoterminowe, jak i krótkoterminowe narażenie na zanieczyszczenie pyłami zawieszonymi – smogiem- prowadzi do przedwczesnych zgonów, schorzeń układu krążenia i układu oddechowego, w tym zwiększonej liczby hospitalizacji oraz przyjęć na oddziałach ratunkowych w wyniku zawału serca oraz udaru mózgu. Dodatkowo, benzo(a)piren jest substancją o silnych własnościach mutagennych i kancerogennych – przyczynia się m.in. do raka płuc.

Dla pyłu zawieszonego Światowa Organizacja Zdrowia podaje następujące wartości stężeń bezpiecznych dla zdrowia i życia:

a) PM 2,5: średnie stężenie roczne poniżej 10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, średnie stężenie 24-godzinne poniżej 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$,

b) PM 10: średnie stężenie roczne poniżej 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, średnie stężenie 24-godzinne poniżej 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Skutki długoterminowego narażenia na pyły zawieszone obejmują:

- przedwczesne zgony, w szczególności związane z chorobami krążenia,
- powikłania sercowo-naczyniowe, w tym zawał serca i udar mózgu,
- gorszy rozwój płuc oraz rozwój przewlekłych chorób układu oddechowego np. astma u dzieci,
- nowotwory,
- negatywny wpływ okołoporodowy, np. w postaci zwiększonej umieralności noworodków i niskiej masy urodzeniowej.

Efektami zdrowotnymi związanymi z krótkoterminowym narażeniem są:

- przedwczesne zgony, zwłaszcza związane z chorobami układu oddechowego i sercowo-naczyniowego,
- zwiększona ilość przyjęć szpitalnych i wizyt w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym (SOR), związanych z ostrymi schorzeniami układu sercowo-naczyniowego taki jak zawały serca i udary

mózgu,

- zwiększona liczba hospitalizacji i wizyt w SOR, w związku z powikłaniami oddechowymi: napady astmy, kaszel, świsty oskrzelowe, uczucie duszności,
- negatywny wpływ na parametry funkcji płuc, zwłaszcza u dzieci i osób z chorobami układu oddechowego np. astma.

Osobami najbardziej narażonymi na zwiększone ryzyko zdrowotne z ekspozycją na cząstki drobne i cząstki o większej średnicy są osoby chorujące na schorzenia układu sercowo - naczyniowego i oddechowego, osoby w podeszłym wieku i dzieci. Wyniki badań wskazują, że kobiety w ciąży, noworodki oraz pacjenci z pewnymi obciążeniami zdrowotnymi jak cukrzyca mogą również podlegać złemu wpływowi zdrowotnemu pyłu PM 2,5. W przypadku benzo(a)pirenu za wartość bezpieczną dla zdrowia i życia uznaje się średnie roczne stężenie na poziomie 1 ng/m³ (wartość docelowa wskazana w prawie UE).

Uchwała wymienia przykładowy katalog instalacji, w których następuje spalanie paliw: kocioł, piec, kominek. Celem wskazanego katalogu jest uczynienie uchwały regulacją przejrzystą i jasną dla podmiotów określonych w § 2 uchwały. W uchwale wymieniono kocioł, piec lub kominek, ponieważ są to instalacje, w których najczęściej występuje spalanie paliw w celu dostarczenia ciepła do systemu centralnego ogrzewania (kocioł) lub wydzielania ciepła (piec,) poprzez bezpośrednie przenoszenie ciepła ewentualnie połączone z przenoszeniem ciepła do cieczy lub z systemem dystrybucji gorącego powietrza. Katalog nie jest wyczerpujący, ponieważ na rynku instalacji pojawiają się różne produkty, a ponadto producenci instalacji używają dla nich różnych nazw.

Uchwała wskazuje w § 2 rodzaj podmiotów, dla których wnioskuje się wprowadzenie ograniczeń. Są nimi podmioty eksploatujące instalacje. Uchwałodawca nie różnicuje adresatów uchwały z punktu widzenia posiadania przez nich tytułu prawnego do instalacji. Z punktu widzenia uchwały, istotny jest sposób eksploatacji instalacji. Zgodnie z art. 96 ust.6 pkt 3 Prawa ochrony środowiska – uchwała sejmiku województwa określa rodzaje lub jakość paliw dopuszczonych do stosowania lub których stosowanie jest zakazane na obszarze, o którym mowa w pkt 1, lub parametry techniczne lub rozwiązania techniczne lub parametry emisji, w których następuje spalanie paliw, dopuszczonych do stosowania na tym obszarze.

Uchwała wskazuje w § 3 rodzaje paliw, które powinny zostać dopuszczone do stosowania, co oznacza wnioskowany zakaz stosowania rodzajów paliw, które nie zostały wymienione w treści uchwały. Dopuszczone do stosowania zostałyby:

- a) paliwa gazowe - gaz ziemny wysokometanowy lub zaazotowany, w tym skroplony gaz ziemny oraz propan-butan lub inne rodzaje gazu palnego, dostarczane za pomocą sieci gazowej, a także biogaz rolniczy, niezależnie od ich przeznaczenia (art. 3 ust.3a Prawa energetycznego),
- b) lekki olej opałowy – olej napędowy stosowany do celów opałowych w instalacjach energetycznego spalania paliw oznaczony kodami CN ex 2710 19 43, (art. 2 ust.1 pkt 8 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw),

Wskazane w uchwale paliwa gazowe i płynne charakteryzują się niską emisją zanieczyszczeń do powietrza, zwłaszcza pyłu PM 10, PM 2,5 oraz benzo(a)pirenu. Wyłączono z dopuszczenia do

stosowania ciężkie oleje opałowe ze względu na niekorzystny wpływ ich spalania na emisję zanieczyszczeń do powietrza.

Dodatkowo, w uchwale wnioskuje się aby nie wprowadzać zakazu spalania paliw stałych tam, gdzie występuje brak możliwości technicznych przyłączenia do sieci ciepłowniczej lub gazowej, potwierdzony przez operatora sieci, a jednocześnie spalanie paliwa zachodzi w instalacji spełniającej wymogi ekoprojektu dla kotłów na paliwa stałe. Taki wyjątek podyktowany jest dobrem mieszkańców, którzy nie mają technicznej możliwości przyłączenia obiektu do sieci ciepłowniczej lub gazowej. W przypadku, gdy w przyszłości pojawią się możliwości techniczne, wówczas będą mieli czas na zmianę źródła ogrzewania tj. do 10 lat od daty rozpoczęcia eksploatacji instalacji.

Mając na uwadze względy techniczne i technologiczne – proces inwestycyjny związany z budową sieci ciepłowniczych i gazowych oraz podłączeniem obiektów do tych sieci jest długotrwały, a także w związku z tym, że ze środków publicznych, mieszkańcom udzielane są dofinansowania do kotłów na paliwa stałe spełniające wymagania ekoprojektu, zasadnym jest wprowadzenie odpowiednich terminów przejściowych, łącznie z ograniczeniem możliwości ich instalowania w nowych obiektach oraz wyjątków od stosowania zakazu. Odstępstwo stanowią kotły na paliwo stałe spełniające aktualnie obowiązujące wymagania, jak również kominki opalane biomasą spełniające wymagania lub kominki, które zostały wyposażone w urządzenia redukcji zanieczyszczeń zgodnie z wymaganiami.

Powyższe zostało zapisane w § 4 i § 5 uchwały i pozwoli na dokończenie procesu wymiany starych kotłów oraz inwestycje w zakresie termomodernizacji budynków i podłączeń do miejskiej sieci ciepłowniczej lub sieci gazowej. W § 4 ust.3 wprowadzono zapis umożliwiający eksploatację do końca 2032 r. już istniejących instalacji spełniających wymagania ekoprojektu.

Skutki dla budżetu miasta: Do roku 2026 należy zabezpieczyć w budżecie Miasta około 7 280 000,00 zł. na wymianę 1 040 starych źródeł ciepła (tj. 791 kotłów pozaklasowych oraz 249 kotłów klasy 3 i 4) na nowe ekologiczne źródła grzewcze.